

Lumedemokratiasta, laiskasti

OLAVI KANERVISTO

Pamfletti eli kiistakirjoitus on Suomessa usein aliarvostettu kirjallisuuden laji. Useimmiten sellaisen julkaiseminen on totuttu yhdistämään poliittiseen vaikuttamiseen, kuten kirjoittajien aikoman vaaliedokkaaksi asettautumisen valmistelemiseksi.

Tiedossani ei ole, aikovatko Kauppalehdessä ja AlmaMediassa kuukausipalkkaa nauttivat toimittajat asettua ehdolle ”lumedemokratisissa” vaaleissa maassa, joka heidän mielestään ”ei ole länsimaa”, vaan jossa ”sekä parlamentarismia että markkinataloutta vieroksutaan”. Ainakaan tuon kirjan pohjalta ehdokkuus tuskin olisi mahdollinen kuin enintään yhdessä puolueessa — vihreissä: sen verran ärhäkästi siinä kritisoidaan nimeltä mainiten kovin monen eri poliittisen tahon parhaillaan vaikuttavia ja jo edesmenneitäkin vastuunkantajia.

Kirja on kuitenkin vain hutkin-taa ilman tutkintaa — rakkikoiran räksytystä ja vanhojen virheiden kaivelua ilman yhtään konkreettista ehdotusta siitä, miten asioita kirjoittajain mielestä pitäisi tai olisi pitänyt hoitaa.

Tarkkaan tutkien teoksessa on erotettavissa kolme pääjuonta:

Väitettä ”Suomi ei ole länsimaa” perustellaan samoilla argumenteilla kuin Kauko Kareen 1960-luvun lopulla ilmestyneessä ”Tähän on tultu” -pamfletissa — ja täsmälleen samoin virhein. Kirjoittajat eivät ymmärrä yhtään Karetta paremmin sitä historiaa, jota sodanjälkeisessä Suomessa koettiin. Maantiede ei edelleenkään ole muuttunut, mutta ”vaaran vuodet” sekä ”suometumisen aika” elettiin ”karhun naapurina” eli totalitaarisen, skitsofreenisen ja sellaisena täysin arvaamattoman suurvallan kyljessä. Neuvosto-Venäjä tunnetusti aloitti v. 1939 provosoimattoman hyökkäyksen puolueetonta naapurivaltiota vastaan sotarikoksella eli laajamittaisella siviiliväestön pommituksilla, eivätkä panssarivaunu-invaasiot ”itsenäisten” naapurivaltioiden pääkaupunkeihin olleet ”kylmän sodan” aikanakaan poissuljettu painostuskeino. Vainoharhaisten diktaattorien epäluulojen ylläpitäminen ”itsenäisyydellä elämöimällä” ei todellakaan niissä oloissa olisi ollut kovin älykästä politiikkaa!

Kauko Kareen kirja edusti aikoinaan harvoja ns. itesensuurista poikkeamisen pilkahduksia ja saavutti

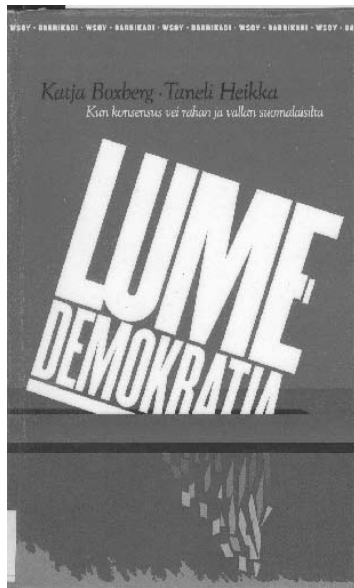
kin siksi ennennäkemättömän, lähes 70 000 kappaleen painosmäärän. Samalla ”totuuden” laajahko julki tulo pohjusti onnistuneesti ”rötösherrojen” jahtaamiseen erikoistuneen pikkupuolueen nousua kaksissa peräkkäisissä demokraattisissa vaaleissa 18 kansanedustajan muutosvoimaksi, joka lopulta piti ”vanhojen puolueiden” toimesta hajojaa eduskunnassa ns. puoluetuen avulla ”seteliselkärankaisten” parlamentaarikkojen taivuttamiseksi demokraattisesta presidentinvaalista luopumiseen vuonna 1974.

Näitä taustoja Boxberg ja Heikka eivät ole tietävinään tai muistavinaan, tai eivät ainakaan mainitse niistä yhtään mitään luvussa ”Poikkeuslaki — yhteinen häpeä”.

Toinen Lumedemokratia-opuksen kieltämättä tärkeä näkökulma on 1990-luvun ”talouselämyksen” myötä yhteiskunnan ulkopuolelle joutuneiden lukuisten rehellisten yrittäjien elämäntyön ja talouden tuhoamiseen syllisten päättäjien nimeäminen, suurimmaksi osaksi toki oikeaankin osuen.

”Pankkikriisin” yhteiskunnallisia vaikutuksia on kuitenkin käsitelty laaja-alaisemmin ja analyttisemmin, samalla inhimillistäkin näkökulmaakaan unohtamatta ainakin Niklas Herlinin pamfletissa ”Lihakirves vai leimakirves” vuonna 2000. Sen rinnalla Boxbergin ja Heikan huitaisut jäävät epämääräisiksi poliitikkojen ja pankkien syytelyiksi — Herlin sentään muisti esimerkein mainita myös sen, että aivan kaikki laman aikana konkurssiin joutuneet yritykset eivät siltikaan joutuneet pankkien haltuun ilman omaa syytään, vaan härskeimät onnistuivat jopa hyötymään poliitikkojen rahoittajiltaan lupaa kysymättä ja ilman ehtoja lahjoittamasta, veronmaksajilta pakko-otetusta ”pankkituesta”.

Sanaakaan eivät tekijät mainitse (tai edes ilmaise tietävänsä) siitä ”pankkikriisiä” edeltäneestä vaiheesta, jossa pankit aikoivat maksattaa devalvaatiokuprunsa asuntovelallisilla. Itsekin olin yksi niistä tuhansista asuntosäästäjistä, joille pankit korkoryöstöoperaation epäonnistuttua maksoivat laittomasti perimänsä ylikorot takaisin ja vielä hieman vaitiolorahaakin siitä, että allekirjoitetun ”sovintosopimusten” sisältöä ei ulkopuolisille paljastettaisi. (Kuinkahan pitkään tuo vaitiolovelvollisuus mahtaakaan olla voimassa?)

Kolmas teema näyttäisi olevan ”neljännen valtiomahdin”, median hampaattomuus sekä lama- ym. syyllisten peittely ja suoranainen salailu. Tällainen näkökanta edellyttäisi mielestäni tuekseen edes muutaman sellaisen rötökseen paljastamista, josta yksikään lehti ei aikoinaan ole kansalle kertonut. Mutta vaikka kirjoittajat muistavatkin rakkikoiran lailla räksyttää useassa eri kohdin mm. Tarja Halosen muinoisista synneistä, kuten EEC-kauppasopimuksen vastustamisesta ja hänen jäsenyydestään DDR:n tunnustamiskomiteassa, mitään uusia, median kokonaan unohtamia paljastuksia kirjassa ei tarjoilla. Mainita ei sitäkään, miten entisen presidentti Paasikiven lisäksi myös mediakonsernien omistajat päättävät päätoimittajien puolesta, mistä pitää vaieta.

Eräs valtakunnan poliittinen vaikuttajalehti oli aikoinaan katkaissut suhteensa presidentinlinnaan (!) palkkaamalla 1970-luvulla toimittajaksi henkilön, joka oli uskaltanut arvostella Suomen historian väärentämistä Neuvostoliiton mielistelemiseksi. Pari vuosikymmentä myöhemmin saman julkaisun päätoimittaja valmisteli elämänsä skuuppia paljastaakseen silloisen ulkoministerin vehkeilyt ja asiakirjaväärennökset, jotka julkisiksi tultuaan epäilemättä olisivat johtaneet syytteen Valtakunnanoikeudessa. Vaan eivätpä johtaneet: ennen jutun ja kyseisen ministerin vaaliehdokkuuden julkistamista lehtitalo erotti päätoimittajan ja kaksi asiasta tiennyttä toimitussihteeriäkin nimittääkseen tilalle miehen, joka ymmärtää vaieta oikeaan aikaan oikeista asioista.

Myöhemmin samassa asiassa ovat eduskuntaakin harhauttaneet mm. edellinen oikeuskansleri sekä maan korkein oikeusviranomainen. Salailulla on pitkät lonkerot: myöskään Brysselissä toimiva suomalaissyntyinen hallintovirkamies ei ole ottanut tutkiakseen nyt jo muihin tehtäviin siirretyn komissaarin Suomelle esittämän vakavan huomautuksen syitä. Edes tätä ”paljastusta” eivät Boxberg ja Heikka kansalle kerro, tuskin pystyisivätkään: EY-tuomioistuimessa prosessin tämänhetkinen, jo tuomiolauselmaehdotukseen asti edennyt selvitys on jo niin monen kymmenen liuskan mittainen dokumentti sen tasoista juristeriaa, ett’ eivät rivitoimittajan aika ja ymmärrys enää edes riitä perusasian ymmärtämiseen.

Median, valtiovallan ja suuren rahan suhteita käsiteltiin kattavammin toimittajaveteraani Martti Valkosen kuusi vuotta sitten ilmestyneessä ”Sananvapaus kauppatavarana” –pamfletissa. Lumedemokratia-kirja mainitsee nimeltä vain pari Tampereen yliopiston ”edistysmielisen” tiedotusopin professorin Kaarle Nordenstrengin kouluttamista ja sittemmin äärivasemmistolaisen Toimittajaliiton jäsenenä maailmankuvaansa monessa mediassa tarjoillutta valistajaa. Mainita olisi ehkä voinut myös Hymyn äskettäin eläköityneen päätoimittajan Esko Tuluston (jonka suurimpiin journalistisiin saavutuksiin kuuluu tämän salaseuramme väärennetyn jäsenuutteen luvaton julkaiseminen viime vuonna), Helsingin Sanomien pääkirjoitustoimittajana yhä vaikuttavan Antti Blåfeldin sekä saman julkaisun ”maa-

talousasiantuntemuksesta” vuosikymmenet vastanneen Pellervo Alasen, jonka viljelemät asenteet näyttävät vaikuttaneen myös Lumedemokratian kirjoittajiin: yhtä asiantuntematonta alkutuotannon, EU-tukien ja elintarvikeketjusta elantonsa saavan väestönsosan parhausta kuin tässä opuksessa ei Hesarissakaan enää näy usein.

Mutta jos ovat edellä mainitsemani kolme tärkeää puheenvuoroa ilmeisesti kokonaan jääneet näiden ”lumedemokraattien” kokemuspöytäkirjan ulkopuolelle, sitäkin voimallisemmin he hyökkäävät — nimeltä mainiten — tämän kirjallisuudenlajin ehkä merkittävimmän Suomessa koskaan ilmestyneen teoksen kimppeeseen. Sitäkään ilmeisesti koskaan edes lukematta?

”Teollistamisen mallia Kekkonen haki Neuvostoliitosta. Hän ihasteli Stalinin teollistamispolitiikkaa, joka perustui kahdelle ajatukselle. Teollistaminen aloitettiin raskaasta, ei kevyestä, teollisuudesta, ja se toteutettiin sisäisten säästölähteiden turvin.” — Eipä tuota mallia tuolloin todellakaan haettu Stalinin Neuvostoliitosta!

Urho Kekkonen vaalipamfletti ”Onko maallamme malttia vaurastua?” vuodelta 1952 on ehkä tärkein sodan jälkeisten kahden vuosikymmenen ajan maassamme vallinneen ennätysmäisen kansantulon ja elintason nousun vaikuttajista. Tuo teos toi Kekkonen puolueelle vaalivoiton sekä viiden peräkkäisen hallituksen pääministeriyden, mikä useimmista muista vaalilupuksista poiketen merkitsi useimpien tuossa teoksessa kuvailtujen toimenpiteiden toteutumista. Niinpä mm. Pohjois-Suomea teollistettiin monipuolisesti jättämättä puolta valtakunnasta pelkän metsäteollisuuden varaan. Metsäsektorinkin edellytykset toki paranivat merkittävästi, kun infrastruktuuri-investoinnin tuolloin onnistui ”nollarajan” siirtäminen aina tunturi-Lapin rajoille saakka. Näin saatiin Tampereen pohjoispuolinen Suomikin toistaiseksi säilymään asuttuna, kun Lumedemokratian kirjoittajien mielestä se sietäisi tulla metsityksi ja luonnonsuojelualueena rauhoitettavaksi.

Voimassa olevien sääntöjensä mukaan Suomen Mensa ”toimii ilman poliittista, uskonnollista tai rodullista syrjintää eikä järjestönä ota kantaa tällaisiin kysymyksiin”. Vuoden 2009 Mensa-palkinnon myöntäminen ei siten voi olla poliittinen kannanotto, vaan korkeintaan keskustelun avaus palkitussa teoksessa esitetyistä mielipiteistä — tai mahdollisesta älykkyydestä tai sen puutteesta niiden takana.

Tämä kirja-arvostelu olkoon siis ensimmäinen mielipide sen puolesta, että kenenkään tuskin kannattaa varta vasten lähteä tuota opusta itsellensä hankkimaan: niin merkittävä puheenvuoro se ei ole. Edellä esittämänsä kritiikissä mainitut kolme varhaisempaa pamflettia tarjoavat journalistisesti paljon kyykkäämmän kurkistuksen Suomen ajoittain sameaan konsensus-politiikkaan ja siinä vaikuttaneiden henkilöiden toiminnan motiiveihin.